

[१]

सं.फौ.मा.क्र. ७७६/२०२५
सरकार -वि- लक्ष्मण करपेत
न्यायनिर्णय नि.क्र. २०

दाखल तारीख २०/०८/२०२५
नोंदणी तारीख २०/०८/२०२५
निकाल तारीख ०२/०४/२०२६
कालावधी ०१वर्ष, ०२म, ११दि

भाग अ
(न्यायनिर्णयाचे शीर्षक पृष्ठ)
{फौजदारी नियमावली च्या सहाव्या प्रकरणातील परिच्छेद क्र. ४४ (१)}

निशाणी क्र.२०	
कोर्ट विद्यमान न्यायदंडाधिकारी प्रथम श्रेणी, चामोर्शी यांचे न्यायालय पिठासीन अधिकारी :- वाय.जे.वळवी	
पहिल्या खबरीचा तपशील	अपराध क्र. १३/२०२५ पोलिस स्टेशन मुलचेरा,
न्यायनिर्णयाची तारीख	०२/०४/२०२६
प्रकरण क्रमांक	संक्षिप्त फौजदारी खटला क्रमांक ७७६/२०२५
	CNR No. MHGA090012272025
तक्रारकर्ता /अभियोग	महाराष्ट्र शासन मार्फत पोलिस स्टेशन, मुलचेरा.
प्रतिनिधीत्व करणार	श्री.एस.एस.सलामे (सहायक सरकारी वकील)
आरोपी	लक्ष्मण मल्ला करपेत, वय ५८ वर्षे, व्यवसाय- शेती, रा. बंदुकपल्ली, ता. मुलचेरा, जि.गडचिरोली.
प्रतिनिधीत्व करणार	श्री. पी. एम.धाईत (बचाव पक्षातर्फे वकील)

भाग ब
{फौजदारी नियमावली च्या सहाव्या प्रकरणातील परिच्छेद क्र. ४४ (२)}

गुन्हा घडल्याची तारीख	०१/०२/२०२५
पहिल्या खबरीची तारीख	०१/०२/२०२५
अंतिम अहवाल दाखल तारीख	२०/०८/२०२५
दोषरोपनिश्चीती तारीख	१०/११/२०२५
पुराव्याला सुरुवात झाल्याची तारीख	०६/०२/२०२६
न्यायनिर्णयासाठी नेमल्याची तारीख	०२/०४/२०२६
न्यायनिर्णयाची तारीख	०२/०४/२०२६
शिक्षा झाली असल्यास ती तारीख	--

[२]

सं.फौ.मा.क्र. ७७६/२०२५
सरकार -वि- लक्ष्मण करपेत
न्यायनिर्णय नि.क्र. २०

आरोपीबाबत तपशील

आरोपी क्रमांक	आरोपीचे नाव	अटक तारीख	जामीनावर सुटल्याची तारीख	संपरिक्षीत गुन्हे	दोषसिद्ध की निर्दोष मुक्त	दिलेली शिक्षा	फौ.प्र.संहिता कलम ४२८ नुसार अभिरक्षेत घालविलेला कालावधी
	लक्ष्मण मल्ला करपेत,	भारतीय नागरिक सुरक्षा संहितेचे कलम ३५ (३) नुसार सुचना पत्र दिले	२०/०८ २०२५	कलम ६५ (फ) म.दा.का.	निर्दोष मुक्त	लागू नाही.	लागू नाही.

या न्यायनिर्णयात वापरलेल्या संक्षेपार्थी शब्दांचा तपशील

भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, २०२३	फौजदारी संहिता
भारतीय न्याय संहिता, २०२३	दंड विधान
भारतीय साक्ष अधिनियम, २०२३	पुरावा अधिनियम

भाग क

{फौजदारी नियमावली च्या सहाव्या प्रकरणातील परिच्छेद क्र. ४४ (३)}

अभियोग पक्ष/बचाव पक्ष/न्यायालयाने बोलविलेल्या साक्षदारांची यादी

अ. अभियोग पक्ष :

क्रमांक	नाव	पुराव्याचा प्रकार
सा.क्र. १	जयसिंग लचमा आलम	पंच
सा.क्र. २	अरविंद लक्ष्मण तोरे	पंच

अभियोग पक्ष/बचाव पक्ष/न्यायालयाने निशाणीबद्ध दस्तांची यादी

ब. बचाव साक्षीदार, असल्यास :

क्रमांक	नाव	पुराव्याचा स्वरूप
--निरंक--		

क. न्यायालयीन साक्षीदार, असल्यास :

क्रमांक	नाव	पुराव्याचा स्वरूप
--निरंक--		

सरकारपक्ष/बचाव/न्यायालयीन निशाणींची यादी

अ. सरकारपक्ष :

अ.क्रमांक	निशानी क्रमांक	विवरण
१	निशाणी/पी-१३/सा.क्र.१	सुचनापत्रावरील
२	निशाणी/पी-१४/सा.क्र.१	घटनास्थळ पंचनाम्यावरील सही
३	निशाणी/पी-१५/सा.क्र.१	मालमत्ता शोध व जप्ती नमुन्यावरील सही
४	निशाणी/पी-१७/सा.क्र.१	सुचनापत्रावरील
५	निशाणी/पी-१८/सा.क्र.१	घटनास्थळ पंचनाम्यावरील सही
६	निशाणी/पी-१९/सा.क्र.१	मालमत्ता शोध व जप्ती नमुन्यावरील सही

ब. बचावपक्ष :

अ.क्रमांक	निशानी क्रमांक	विवरण
--निरंक--		

क. न्यायालयीन निशाणी :

अ.क्रमांक	निशानी क्रमांक	विवरण
--निरंक--		

ड. महत्वाच्या वस्तु :

अ.क्र.	निशानी क्रमांक	विवरण
--निरंक--		

न्यायनिर्णय

(आज दिनांक ०२ एप्रिल २०२६ रोजी घोषित)

प्रस्तुत खटला आरोपीविरुद्ध महाराष्ट्र दारुबंदी कायदा, १९४९ चे कलम ६५(फ) अन्वये चालविण्यात आला.

दिनांक ०१.०२.२०२५ रोजी फिर्यादी पोलीस शिपाई विश्वजित चित्तरंजन सरकार पोलीस स्टेशनला हजर असतांना प्रभारी अधिकारी यांच्या आदेशान्वये गोपनीय कामी ते व ईतर पोलीस कर्मचारी बंदुकपल्ली येथे गेले असता ते व ईतर पोलीस कर्मचारी गोमणी गावात गस्त करीत असतांना गोपनीय बातमीदाराकडून माहिती मिळाली की, मौजा बंदकुपल्ली येथील एक ईसम नामे लक्ष्मण करपेत हा मोहाची दारू गाळत

आहे. मौजा बंदुकपल्ली येथील हनुमान मंदिरासमोर उपस्थित दोन पंचाना थोडक्यात हकिक्त सांगुन पंचनामा कार्यवाहीसाठी हजर राहण्याकरीता सांगीतले असता ते व पोलीस स्टॉफ असे मिळुन नामे लक्ष्मण करपेत याच्या शेतात गेले असता शेतात एक ईसम दिसला त्याला आवाज देवुन जवळ बोलावुन त्याला त्याचे नाव गाव विचारले असता त्याने त्याचे नाव लक्ष्मण मल्ला करपेत असे सांगितले. त्याला प्रोव्हीबाबतचे कारण सांगुन पंच व पोलीस स्टॉफ यांनी आपआपली अंग झडती देवुन त्याच्या शेताची पंचासमक्ष पाहणी केली असता त्याच्या शेतातील बांधीच्या एका कोप-यात १०० लिटर क्षमतेच्या प्लास्टीक ड्रम व मक्याच्या शेतात २० लिटर मोहा सडवा तसेच एका २० लिटर क्षमतेच्या प्लास्टीक कॅनमध्ये १० लिटर मोहाचा सडवा अंदाजे किंमत ३०००/- चा माल मिळुन आला. त्यानंतर जप्त मालामधुन एक १८० मी.ली. मापाची एका बाटलमध्ये रासायनिक विश्लेषणाकरीता वेगळी काढल्यानंतर ती पोलीसांच्या व पंचाच्या सहीने सील करण्यात आली. त्यानंतर पोलीस कर्मचारी नमुना बॉटल घेवुन पोलीस स्टेशनला परत आले. त्यानंतर फिर्यादी यांनी आरोपीविरुद्ध फिर्याद दिली. सदर फिर्यादवरुन अपराध क्रं.१३/२०२५ नुसार महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम कलम ६५(फ) अन्वये आरोपीविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आला.

३. सदर गुन्ह्याचा तपास श्रेणी पोलीस उपनिरीक्षक ईश्वर पत्रुजी पेंदाम यांनी केला. तपासादरम्यान त्यांनी साक्षीदारांचे बयान नोंदविले व नमुना म्हणुन काढण्यात आलेली बॉटल रासायनिक प्रयोगशाळा नागपुर येथे पाठविला. तपासाअंती आरोपीविरुद्ध सबळ पुरावा मिळुन आल्याने त्यांनी महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमचे कलम ६५(फ) अंतर्गत दोषारोपपत्र दाखल केले.

४. निशानी क्र. १० वर आरोपीविरुद्ध आरोप निश्चीत केले. ते त्याला त्याच्या मातृभाषेत समजावुन सांगण्यात आल्यानंतर आरोपीनी आरोप अमान्य करुन खटल्याला सामोरे जाण्यास तयारी दर्शविली.

५. माझ्या समक्ष विचारासाठी खालील मुद्दे उपस्थित झाले. मी प्रत्येक मुद्दयाच्या समोर माझे निष्कर्ष नोंदविल्यानंतर त्याबद्दलच्या कारणमिमांसेचे विवेचन केलेले आहे.

अ.क्र

मुद्दे

निष्कर्ष

१ दिनांक ०१.०२.२०२५ रोजी सायंकाळी ०५.३० ते ०६.३० वाजताचे दरम्यान मौजा बंदुकपल्ली, ता.मुलचेरा, जि. गडचिरोली येथे आरोपीच्या घराच्या शेतातुन एका १०० लिटर क्षमतेच्या प्लास्टीक ड्रममध्ये २० लिटर हातभट्टी गुळामोहाचा सडवा विक्री किंमत १०० प्रमाणे २०००/- चा माल तसेच एका २० लिटर क्षमतेच्या प्लास्टीक कॅनमध्ये १० लिटर मोहाचा सडवा विक्री किंमत १००/- प्रमाणे अंदाजे किंमत १०००/- असा एकुण ३०००/- चा माल विनापरवाना अवैधरित्या बाळगुन विक्री करण्याच्या उद्देशाने मिळून आल्याने आरोपीने महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमचे कलम ६५(फ) नुसार गुन्हा केला आहे असे अभियोग पक्ष सिद्ध करतो काय ?

नाही.

२ अंतिम आदेश काय?

अंतीम आदेशाप्रमाणे.

कारणमिमांसा

६. आरोपीचा गुन्हा सिद्ध करण्याकरीता अभियोग पक्षाने एकुण दोन पंच साक्षदार तपासले. सदर दोन्ही पंच साक्षदारांनी अभियोग पक्षाला सहाय्य न केल्याने अभियोग पक्षाची पुराव्याची बाजू बंद करण्यात येवुन आरोपीचे फौ. प्र.सं. चे कलम ३१३ अंतर्गत जबाब नोंदविण्यात आले नाही.

मुद्दा क्र.१ व २ बाबत :

७. पंच साक्षीदार क्रं. १ जयसिंग लचमा आलम यांनी त्याच्या साक्षीमध्ये कथन केले की, तो आरोपीला ओळखतो कारण तो त्याच्या भाउ लागतो. दि.०१.०२.२०२५ रोजी आरोपीकडुन दारू जप्त केली नाही. सदर साक्षीदारांनी घटनास्थळ पंचनामा, मालमत्ता शोध व जप्ती पंचनामा व सुचनापत्रावर त्यांच्या सहया असुन त्यातील मजकुर माहित नसल्याचे सांगितले. सदर साक्षीदारांनी अभियोग पक्षाला सहाय्य न केल्याने अभियोग पक्षातर्फे त्यांना फितुर घोषित करुन सुचक प्रश्न विचारण्यात आले परंतु, त्यांना विचारण्यात आलेल्या सुचक प्रश्नांना त्यांनी नकारार्थी उत्तर दिले.

त्यामुळे अभियोग पक्षाच्या बाजूने कोणताही पुरावा अभिलेखावर आलेला नाही.

८. पंच साक्षीदार क्रं. २ अरविंद लक्ष्मण तोरे यांनी त्याच्या साक्षीमध्ये कथन केले की, दि.०१.०२.२०२५ रोजी आरोपीकडून दारू जप्त केली नाही. सदर साक्षीदारांनी घटनास्थळ पंचनामा, मालमत्ता शोध व जप्ती पंचनामा व सुचनापत्रावर त्याच्या सहाय्य नसल्याचे कथन केले. सदर साक्षीदारांनी अभियोग पक्षाला सहाय्य न केल्याने अभियोग पक्षातर्फे त्याला फितुर घोषित करून सुचक प्रश्न विचारण्यात आले परंतु, त्याला विचारण्यात आलेल्या सुचक प्रश्नांना त्याने नकारार्थी उत्तर दिले. त्यामुळे अभियोग पक्षाच्या बाजूने कोणताही पुरावा अभिलेखावर आलेला नाही.

९. पंच साक्षीदार क्र.१ व क्र.२ यांनी त्यांचे समक्ष दारू जप्ती करण्यात आली नसल्याचे कथन करून जप्ती पंचनाम्यातील मजकुर माहित नसल्याचे कथन केले आहे. सदर प्रकरणात अभियोग पक्षाने जप्ती पंचनामा स्वतंत्र पंच साक्षीदारांच्या साक्षने सिद्ध करणे गरजेचे होते, परंतु त्याप्रमाणे कोणताही स्वतंत्र पुरावा अभिलेखावर आला नाही. अभियोग पक्षाने आरोपीचा गुन्हा सिद्ध करण्यासाठी सबळ व विश्वासाह पुरावा सादर केला नाही. अभिलेखावर उपलब्ध असलेला पुरावा आरोपीचा आरोप सिद्ध करण्यास पुरेसा नाही. वरील कारणांमुळे आरोपीवरील लावण्यात आलेला दोषारोप संशयाच्यापलीकडे जावून शाबीत होत नाही म्हणून आरोपीला संशयाचा फायदा देवून निर्दोष मुक्त करणे न्यायोचित होईल परिणामी मी मुद्दा क्र. १ चे उत्तर नकारार्थी देत आहे. त्यामुळे आरोपी निर्दोष मुक्त होण्यास पात्र आहे. म्हणून मी मुद्दा क्रं. २ च्या निर्णयाच्या अनुषंगाने खालील आदेश पारीत करित आहे.

आदेश

- १ आरोपी लक्ष्मण मल्ला करपेत, रा. बंदुकपल्ली, ता. मुलचेरा, जि. गडचिरोली याला फौजदारी प्रक्रिया संहिताचे कलम २४८ (१) अन्वये महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियमाचे कलम ६५(फ) या गुन्ह्याच्या आरोपातून निर्दोष मुक्त करण्यात येते.
- २ जप्त मुददेमाल ३० लिटर मोहा सडवा घटनास्थळावर नाश केली असल्याने त्याबाबत कोणताही आदेश नाही.
- ३ आरोपीचे जामीन बंधपत्र रद्द करण्यात येत आहे.

[७]

सं.फौ.मा.क्र. ७७६/२०२५
सरकार -वि- लक्ष्मण करपेत
न्यायनिर्णय नि.क्र. २०

- ४ आरोपीने फौजदारी प्रक्रिया संहितेचे कलम ४३७-अ प्रमाणे रक्कम रु. १५,०००/- चा नविन जमानती बंधपत्र द्यावे. सदर बंधपत्राची मुदत पुढील सहा महिन्यांपर्यंत राहिल. सदर कालावधीत आव्हान न झाल्यास बंधपत्र रद्द होईल.
- ५ न्यायनिर्णय खुल्या न्यायालयात घोषित करण्यात आला.

चामोर्शी.
दिनांक : ०२/०४/२०२६

{वाय.जे.वळवी}
न्यायदंडाधिकारी प्रथम श्रेणी,
चामोर्शी.

[८]

सं.फौ.मा.क्र. ७७६/२०२५
सरकार -वि- लक्ष्मण करपेत
न्यायनिर्णय नि.क्र. २०

प्रमाणपत्र

मी शपथेवर सांगतो की, पी.डी.एफ. न्यायनिर्णयामधील
मजकुर हा मुळ न्यायनिर्णयातील मजकुराप्रमाणे शब्द-न-शब्द सारखा आहे.

लघुलेखकाचे नाव : सुचित निलंकठ खांडेकर

लघुलेखक (श्रेणी-३)

न्यायालयाचे नाव : दिवाणी व फौजदारी न्यायालय,

चामोर्शी

न्यायनिर्णयाची तारीख : ०२/०४/२०२६

मा. पिठासीन अधिकारी यांनी

न्यायनिर्णयावर सही केल्याची तारीख : ०२/०४/२०२६

न्यायनिर्णय अपलोड केल्याची तारीख : ०२/०४/२०२६